

Plodiny opelované vetrom

Spoznať škálu plodín opelovaných vetrom

Cieľ: chápať, že plodiny opelované vetrom sú predovšetkým obilniny a ak by sme prišli o hmyz opelujúci iné plodiny, naša škála dostupných potravín by bola masívne zredukovaná.

Pri výučbe o opelovaní sa školy zameriavajú predovšetkým na opelovanie hmyzom, no nezabudnite zdôrazniť, že:

- 1) existujú mnohé druhy opelujúceho hmyzu, nielen včely.
- 2) opelovanie vetrom je taktiež dôležité.

Deti sú často prekvapené, keď zistia, že z potravín, ktoré konzumujú, sú predovšetkým vetrom opelované obilniny, napríklad pšenica, jačmeň, ovos, kukurica cukrová, ryža a bambus.

Aktivita:

Deti si rozdelia poskytnuté potraviny a pri každej položke diskutujú o nasledujúcich bodoch:

- Kde boli plodiny vypestované? Čo nám tieto lokality hovoria o vzdialenosti, ktorú potraviny prekonali? Príklady: vanilkové struky na zmrzlinu, kakaové bôby na čokoládu, ryža.
- Ako je plodina opelovaná - peľovými zrníčkami šírenými vetrom, alebo hmyzom? Prípadne oboje?
- Pouvažujte nad tým, ktoré potraviny sú v celosvetovom meradle ohrozené z dôvodu znižovania počtov hmyzu a aj iných živočích prenášajúcich peľ. Aké faktory ovplyvňujú množstvo opelovačov?
- Aké plodiny by nám zostali, ak by sme nemali žiaden opelujúci hmyz?

Najmä posledná otázka je podnetom na dobrú diskusiu – mali by sme napríklad múku na pizza cesto, ale nemali by sme k dispozícii rajčiny na omáčku. Mali by sme tiež mlieko na zmrzlinu, no žiadnu vanilku alebo čokoládovú príchuť, keďže obe plodiny sú opelované hmyzom a pestujú ich v exotických krajinách.

Ďalšie učebné materiály:

- Hravé učebné materiály PRÍRODOVEDA: opelovanie; potravinové reťazce; šírenie semien a prostredie; opelovací tanec.
- Hravé učebné materiály Pappus Plant ID: Reznačka laločnatá

Jačmeň

Ryža

Zdroje a pomôcky:

- Spektrum potravinových balíčkov alebo exemplárov jednotlivých plodín reprezentujúcich širokú škálu plodín opelovaných vetrom alebo hmyzom, napríklad jablko, hruška, paradajka, zemiak, kúsok chleba, klas kukurice, obilnina, ryža, čokoláda, čerstvý struk vanilky, zmrzlina, bambusové výhonky, pizza.
- Ak máte v blízkom okolí obhospodarované polia, prineste aj byľky pšenice, raže atď., prípadne použite obrázky.

RHS – školské záhradníctvo

Kľúčové pojmy:

Opelovanie, opelovače, udržateľnosť, klimatické zmeny, obrábaný

Kritériá úspešnosti:

- ✓ Rozumiem dvom rozličným metódam opelovania.
- ✓ Dokážem pomenovať a popísať potraviny vyrábané z vetrom opelovaných plodín.